ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 10ης Δεκεμβρίου 2003

σχετικά με διαδικασία κατ' εφαρμογή του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ

(Υπόθεση COMP/E-2/37.857 — Οργανικά υπεροξείδια)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2003) 4570 τελικό και διορθωτικό Ε(2004) 4]

(Τα κείμενα στην αγγλική, γερμανική και ισπανική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

(2005/349/ΕΚ)

Στις 10 Δεκεμβρίου 2003, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση Ε(2003) 4570 τελικό σχετικά με διαδικασία κατ' εφαρμογή του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ. Στις 7 Ιανουαρίου 2004, η Επιτροπή ενέκρινε με τη γραπτή διαδικασία Ε/2/2004 [Ε(2004) 4] ένα διορθωτικό στη γερμανική και στην ισπανική έκδοση της απόφασης Ε(2003) 4570 τελικό. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του κανονισμού 17 [1], η Επιτροπή δημοσιεύει με την παρούσα τις επωνυμίες των μερών και το κυρίως περιεχόμενο της απόφασης, έχοντας υπόψη το νόμιμο συμφέρον των επιχειρήσεων για προστασία των επιχειρηματικών τους συμφερόντων. Μία μη εμπιστευτική έκδοση του πλήρους κειμένου της απόφασης υπάρχει στις αυθεντικές γλώσσες της υπόθεσης και στις γλώσσες εργασίας της Επιτροπής στον δικτυακό τόπο της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html

I. ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ

Παραλήπτες και φύση της παράβασης

(1) Η απόφαση απευθύνεται στις ακόλουθες επιχειρήσεις ή/και ενώσεις επιχειρήσεων:

— Akzo Nobel Chemicals International BV

— Akzo Nobel Polymer Chemicals BV

— Akzo Nobel NV

— Atofina SA

— Degussa UK Holdings Limited

— Peroxid Chemie GmbH & Co. KG

— Peroxidos Organicos SA

— AC Treuhand AG

(2) Με έναρξη το 1971, οι κύριοι παραγωγοί οργανικών υπεροξειδίων την εποχή εκείνη Akzo Nobel Chemicals International BV και Akzo Nobel Polymer Chemicals BV, Luperox GmbH (η οποία κατέστη μέρος της κύριας γερμανικής θυγατρικής τής Atofina SA) (εφεξής Akzo και Peroxid Chemie GmbH & Co. KG) συνήψαν και συμμετείχαν σε μία συνεχή συμφωνία ενάντια στο άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης και στο άρθρο 53 παράγραφος της συμφωνίας ΕΟΧ, καλύπτοντας ορισμένες φορές ολόκληρη την Κοινότητα και τον ΕΟΧ και ορισμένες φορές μεγάλο μέρος τους, με την οποία τα μέρη συμφώνησαν για μερίδια αγοράς, καθόρισαν τις τιμές του προϊόντος, συμφώνησαν και εφάρμοσαν ένα μηχανισμό αύξησης τιμών, κατένειμαν τους πελάτες και σύστησαν ένα μηχανισμό παρακολούθησης και εφαρμογής των συμφωνιών τους. Η επιχείρηση Peroxidos Organicos SA (1975-1999) έλαβε μέρος σε μία ειδική διευθέτηση στα πλαίσια της συνολικής συμφωνίας. Η επιχείρηση AC Treuhand AG (1993-1999) συμμετείχε επίσης.

Διάρκεια της παράβασης

(3) Διάρκεια της συμμετοχής

α) Akzo Nobel Chemicals International BV, Akzo Nobel Polymer Chemicals BV και Akzo Nobel N.V. από την 1η Ιανουαρίου 1971 έως την 31η Δεκεμβρίου 1999·

β) Atofina SA από την 1η Ιανουαρίου 1971 έως την 31η Δεκεμβρίου 1999·

[1] ΕΕ 13 της 21.2.1962, σ. 204/62· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1/2003 (ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1).

γ) Peroxid Chemie GmbH & Co. KG από την 1η Ιανουαρίου 1971 έως την 31η Δεκεμβρίου 1999·

δ) Degussa UK Holdings Limited από την 1η Σεπτεμβρίου 1992 έως την 31η Δεκεμβρίου 1999·

ε) Peroxidos Organicos SA από την 31η Δεκεμβρίου 1975 έως την 31η Δεκεμβρίου 1999·

στ) AC Treuhand από την 28η Δεκεμβρίου 1993 έως την 31η Δεκεμβρίου 1999.

Η αγορά των οργανικών υπεροξειδίων

(4) Ένα οργανικό υπεροξείδιο είναι μία οποιαδήποτε οργανική ένωση που περιέχει ένα «υπεροξύ» ή δεσμό οξυγόνο-οξυγόνο (-O-O-). Τα οργανικά υπεροξείδια (εφεξής «OP») είναι υψηλής εκρηκτικότητας και τα μεγάλα ατυχήματα δεν είναι σπάνια στη βιομηχανία παραγωγής των. Τούτα είναι διαθέσιμα σε στερεά μορφή (συνήθως λεπτές σκόνες), υγρά μορφή ή σε πολτούς. Τα OP και τα μείγματα που περιέχουν OP χρησιμοποιούνται ως επιταχυντές, ενεργοποιητές, καταλύτες, διαδικτυωτές, σκληρυντές (curing agents ή hardeners), απαρχητές και προωθητές. Τα OP μπορούν να διακριθούν τόσο μέσω των τριών κυρίων «εφαρμογών τους» όσο και μέσω εφτά «κατηγοριών».

(5) Τα OP παίζουν ένα πάρα πολύ σημαντικό ρόλο στη βιομηχανία πλαστικών και ελαστικών όπου τούτα εξυπηρετούν τρεις κύριες εφαρμογές:

α) τον πολυμερισμό θερμοπλαστικών ρητινών (εφαρμογές υψηλών ή «HP» πολυμερών)·

β) τη σκλήρυνση ακόρεστων θερμοσκληρυντικών πολυεστερικών ρητινών (εφαρμογές «UP»)·

γ) διαδικτύωση (εφαρμογές «XL»).

(6) Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το γεωγραφικό πεδίο της αγοράς αυτού του προϊόντος είναι τουλάχιστον ο ΕΟΧ. Το 1999, το τελευταίο έτος παράβασης καθ' όλη τη διάρκειά του η σύμπραξη κάλυψε περισσότερο από το 90 % της αγοράς του σχετικού προϊόντος στον ΕΟΧ, αγορά που εκτιμήθηκε ότι ανερχόταν το 1999 σε 250 εκατ. ευρώ.

Τρόπος λειτουργίας της σύμπραξης

(7) Η κυρίως συμφωνία άρχισε το 1971, με αρχικώς τρία συμμετέχοντα μέλη [Akzo, Peroxid Chemie και Atofina (την εποχή εκείνη Luperox)]. Τούτη αποτελείτο από υποσυμφωνίες για τις εφαρμογές «HP» και για τις εφαρμογές «UP», και ήταν καταμερισμένη με βάση περιφερειακά κριτήρια. Οι περιφερειακές υποσυμφωνίες αφορούσαν τη Γαλλία (μέχρι το 1992), το Ηνωμένο Βασίλειο (μέχρι το 1992), την Ισπανία (μέχρι το τέλος του 1975) και την υπόλοιπη Ευρώπη, ακολουθώντας τις κύριες αρχές και κανόνες της συνολικής συμφωνίας. Για τα OP διαδικτύωσης, μία άλλη υποσυμφωνία συνήφθη το 1983 η οποία επίσης κάλυπτε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Αυτές οι υποσυμφωνίες είχαν μία ουσιαστική επικάλυψη με τη συνολική συμφωνία δηλαδή σε ό,τι αφορά την εν λόγω περίοδο, τους μηχανισμούς αμοιβαίου ελέγχου και αντιστάθμισης, τα μέρη, τα προϊόντα, τους πελάτες ή τους υπεύθυνους, στοιχεία που μπορούν να βρεθούν σε κάθε μία από αυτές τις υποσυμφωνίες.

(8) Η κυρίως συμφωνία είχε ως στόχο να διατηρήσει τα μερίδια αγοράς, να συντονίσει τις αυξήσεις των τιμών και βασίζεται σε μία γραπτή «σύμβαση» του 1971. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, λεπτομερή στοιχεία πωλήσεων των συμμετεχουσών εταιρειών παρακολουθούνταν εκ του σύνεγγυς από ένα ανεξάρτητο οργανισμό (AC Treuhand από το 1993), οι πελάτες κατανέμονταν και, σε περιπτώσεις παρέκκλισης από το ζητούμενο μερίδιο της αγοράς, παρέχονταν αποζημιώσεις ή επανακατανέμονταν οι πελάτες. Έλαβαν χώρα τακτικές συνεδριάσεις με στόχο τον συντονισμό της λειτουργίας της συμφωνίας. Η συμφωνία περιείχε πολυάριθμες υποσυμφωνίες για ειδικά προϊόντα ή υποπροϊόντα ή και σχετικές περιοχές. Μόνο μέρος αυτών των υποσυμφωνιών διήρκεσε για μία περιορισμένη χρονική περίοδο ή ενσωματώθηκε σε άλλες υποσυμφωνίες. Η Perorsa συμμετείχε σε μία ισπανική υποσυμφωνία.

(9) Διαπιστώθηκε ότι η AC Treuhand παρέβη το άρθρο 81 της συνθήκης και το άρθρο 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ οργανώνοντας συνεδριάσεις, διευθετώντας διενέξεις, προτείνοντας μερίδια της αγοράς και αποκρύπτοντας ενοχοποιητικές ενδείξεις. Η AC Treuhand συμπεριφέρθηκε ως ένωση επιχειρήσεων ή/και ως επιχείρηση.

(10) Το 1992 παρουσιάστηκαν τριβές μεταξύ των μερών της σύμπραξης τα οποία και έθεσαν τέλος σ' αυτήν το 1999, αφού οι προσπάθειές τους να συμφωνήσουν για τις ποσοστώσεις απέτυχαν. Μερικές υποσυμφωνίες έληξαν νωρίτερα.

II. **ΠΡΟΣΤΙΜΑ**

Βασικό ποσό

(11) Η Επιτροπή θεωρεί ότι η παράβαση που διέπραξαν οι εν λόγω επιχειρήσεις ήταν πολύ σοβαρή. Η φύση της παράβασης και το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής είναι τέτοια ώστε η παράβαση μπορεί να χαρακτηριστεί ως πολύ σοβαρή, ανεξαρτήτως του εάν μπορεί να μετρηθεί ή όχι η επίπτωση της παράβασης στην αγορά.

Διαφοροποίηση της μεταχείρισης

(12) Εντός της κατηγορίας των πολύ σοβαρών παραβάσεων, η προτεινόμενη κλίμακα πιθανών προστίμων καθιστά δυνατή τη διαφοροποίηση της μεταχείρισης των επιχειρήσεων προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη η πραγματική οικονομική ικανότητα των ενδιαφερομένων να προκαλέσουν σημαντική ζημία στον ανταγωνισμό, έτσι ώστε να ορίζεται ένα πρόστιμο το οποίο να έχει αρκούντως αποτρεπτικό αποτέλεσμα. Η Akzo, με μερίδιο στο σύνολο αυτών των αγορών άνω του 40 %, είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός και θα έπρεπε κατά συνέπεια να τοποθετηθεί στην πρώτη κατηγορία. Η Atofina και η Peroxid Chemie, με μερίδιο αγοράς περίπου 20 % — 25 % θα έπρεπε να τοποθετηθούν στη δεύτερη κατηγορία. Η Perorsa, με ένα μερίδιο αγορά κάτω του 5 % στην Ευρώπη, θα έπρεπε να τοποθετηθεί στην τρίτη κατηγορία.

(13) Η Degussa UK Holdings (με προηγούμενη επωνυμία Laporte plc.) είναι από την 1η Σεπτεμβρίου 1992 η μητρική εταιρεία της Peroxid Chemie και θα έπρεπε να τοποθετηθεί στην ίδια κατηγορία με την Peroxid Chemie, αφού είναι από κοινού υπεύθυνη με αυτήν για τις παράνομες δραστηριότητες της.

(14) Ο καταμερισμός της ευθύνης της Peroxid Chemie και της Degussa UK Holdings σε ό,τι αφορά τα πρόστιμα έχει ως εξής: η Peroxid Chemie ήταν μέλος της συμφωνίας από την 1η Ιανουαρίου 1971 έως την 31η Δεκεμβρίου 1999, και η Degussa UK Holdings είναι ατομικά και από κοινού υπεύθυνη για την περίοδο κατά την οποία τούτη κατείχε πλήρως την Peroxid Chemie, δηλαδή από την 1η Σεπτεμβρίου 1992 έως την 31η Δεκεμβρίου 1999.

(15) Η AC Treuhand εξετάζεται χωριστά. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι το να απευθύνει μία απόφαση σε μία επιχείρηση ή/και σε μία ένωση επιχειρήσεων που έχουν ένα ρόλο αυτού του είδους σε μία σύμπραξη είναι έως ένα ορισμένο βαθμό πρωτοφανές. Τούτο πρέπει να ληφθεί υπόψη στην απόφαση σχετικά με το ύψος των προστίμων. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω η Επιτροπή θεωρεί προσήκουσα την επιβολή ενός προστίμου 1 000 ευρώ στην AC Treuhand.

(16) Η Επιτροπή θεωρεί ότι, για να ληφθούν υπόψη το μέγεθος και οι ενοποιημένοι πόροι των επιχειρήσεων και να διασφαλιστεί ότι το πρόστιμο έχει ένα καταλλήλως αποτρεπτικό αποτέλεσμα, το ποσό εκκίνησης για την Akzo και την Atofina θα πρέπει να προσαρμοστεί.

Διάρκεια

(17) Η Επιτροπή καθόρισε ότι: η Akzo, η Atofina, και η Peroxid Chemie παρέβησαν το άρθρο 81 παράγραφος 1 της συνθήκης από την 1η Ιανουαρίου 1971 έως την 31η Δεκεμβρίου 1999, η Perorsa από τουλάχιστον την 31η Δεκεμβρίου 1975 έως την 31η Δεκεμβρίου 1999 και η Degussa UK Holdings από την 1η Σεπτεμβρίου 1992 έως την 31η Δεκεμβρίου 1999, η AC Treuhand συμπεριφέρθηκε ως μία επιχείρηση ή/και ένωση επιχειρήσεων από την 28η Δεκεμβρίου 1993 έως την 31η Δεκεμβρίου 1999.

(18) Για τον υπολογισμό του προστίμου, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της ακέραιους μήνες και κατά συνέπεια καθορίζει ως διάρκεια της παράβασης που διέπραξαν αυτές οι επιχειρήσεις μία περίοδο 29 ετών (Akzo, Atofina και Peroxid Chemie), μία περίοδο 6 ετών (AC Treuhand), μία περίοδο 7 ετών και 4 μηνών (Degussa UK Holdings) και μία περίοδο 24 ετών (Perorsa). Για την Peroxid Chemie η περίοδος χωρίζεται σε δύο υποπεριόδους. Μία κατά την οποία ήταν ατομικά υπεύθυνη (21 έτη 8 μήνες) και μία όταν ήταν υπεύθυνη μαζί με τη μητρική της εταιρεία Degussa UK Holdings (7 έτη και 4 μήνες).

(19) Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η παράβαση ήταν μακράς διαρκείας (άνω των πέντε ετών) για τις AC Treuhand, Akzo, Atofina, Degussa UK Holdings, Peroxid Chemie και Perorsa. Κατά συνέπεια πρέπει να εφαρμοστούν αυξήσεις της τάξης του 245 % στα βασικά ποσά προστίμου που επιβλήθηκαν στην Akzo και την Atofina. Αυξήσεις της τάξης του 207,5 % θα έπρεπε να εφαρμοστούν στο βασικό ποσό προστίμου που επιβλήθηκε στην Peroxid Chemie. Αυξήσεις της τάξης του 70 % θα έπρεπε να εφαρμοστούν στα βασικά ποσά προστίμου που επιβλήθηκαν στην Peroxid Chemie/Degussa UK Holdings. Αυξήσεις της τάξης του 220 % θα έπρεπε να εφαρμοστούν στο βασικό ποσό προστίμου που επιβλήθηκε στην Perorsa. Τα ποσοστά αυτά προκύπτουν από μία αύξηση της τάξης του 10 % ετησίως για τα τελευταία 20 έτη της παράβασης (1980-1999), και μία αύξηση της τάξης του 5 % ετησίως για το μέρος της παράβασης που έλαβε χώρα πριν από 21 έως 29 έτη (1971-1979).

Επιβαρυντικές περιστάσεις

(20) Στην Atofina έχει επιβληθεί πρόστιμο κατά το παρελθόν για τη συμμετοχή της σε τέσσερις συμπράξεις, ενώ στις Peroxid Chemie/Degussa UK Holdings έχει επιβληθεί πρόστιμο για τη συμμετοχή τους σε μία σύμπραξη. Συνεπώς, η επανάληψη του αδικήματος θα πρέπει να θεωρηθεί ως επιβαρυντική περίσταση.

(21) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι το βασικό ποσό προστίμου που πρέπει να επιβληθεί θα πρέπει να αυξηθεί κατά 50 % στην περίπτωση της Atofina για να αντικατοπτρίσει το γεγονός ότι τούτη ήταν ήδη αποδέκτρια αποφάσεων της Επιτροπής σε ένα σημαντικό αριθμό προηγουμένων υποθέσεων για συμπράξεις και κατά 50 % στις περιπτώσεις της Degussa UK Holdings και Peroxid Chemie, για να αντικατοπτριστεί το γεγονός ότι τούτες ήταν ήδη αποδέκτριες μίας προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής για σύμπραξη, είτε άμεσα (Degussa UK Holdings) είτε μέσω της επιχείρησης στην οποία ανήκε (Peroxid Chemie).

Ελαφρυντικές περιστάσεις

(22) Η Atofina ενίσχυσε τα επιχειρήματα της Επιτροπής που αποδεικνύουν ότι η σύμπραξη διήρκεσε 29 έτη.

(23) Σύμφωνα με την αρχή της δίκαιης μεταχείρισης προτείνεται η εφαρμογή της ειδικής ελαφρυντικής περίστασης «συνεργασία εκτός του πεδίου εφαρμογής της ανακοίνωσης περί επιείκειας» για την Atofina. Αυτή η ελαφρυντική περίσταση θα επιτρέψει στην Atofina να μην καταβάλει, λόγω της συνεργασίας της, υψηλότερο πρόστιμο από εκείνο που θα κατέβαλε εάν δεν είχε συνεργαστεί.

(24) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί προσήκον να χορηγήσει μείωση του βασικού ποσού των 94,19 εκατ. ευρώ για πραγματική συνεργασία εκτός του πεδίου εφαρμογής της ανακοίνωσης περί επιείκειας για την Atofina.

Εφαρμογή του ορίου του 10 % του κύκλου εργασιών

(25) Το όριο του 10 % του παγκοσμίου κύκλου εργασιών που αναφέρεται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού 17 εφαρμόζεται στην Perorsa και στην Peroxid Chemie.

Εφαρμογή της ανακοίνωσης περί επιείκειας του 1996

Μη επιβολή ή πολύ ουσιαστική μείωση του ποσού («Τμήμα Β»: μείωση από 75 έως 100 %)

(26) Στην Akzo χορηγείται απαλλαγή από την επιβολή προστίμων επειδή ήταν η πρώτη επιχείρηση που ανέφερε τη σύμπραξη στην Επιτροπή.

Σημαντική μείωση προστίμου («Τμήμα Δ»: μείωση από 10 % έως 50 %)

(27) Στην Atofina χορηγείται μείωση κατά 50 % επειδή συνεργάστηκε με την Επιτροπή στην έρευνά της. Μεταξύ των επιχειρήσεων που δικαιούνται σημαντική μείωση του προστίμου, η Atofina ήταν η πρώτη εταιρεία που συνεργάστηκε με την Επιτροπή και παρέσχε την πιο χρήσιμη συνεισφορά. Όπως και άλλες εταιρείες που συνεργάστηκαν με την Επιτροπή, τούτη δεν αμφισβήτησε ουσιαστικά τα γεγονότα στα οποία η Επιτροπή βάσισε τους ισχυρισμούς της.

(28) Στις Peroxid Chemie και Degussa UK Holdings χορηγείται μείωση 25 % για τη συνεργασία τους στην έρευνα της Επιτροπής. Τα αποδεικτικά στοιχεία που χορήγησαν τούτες παρασχέθηκαν καθυστερημένα και η συνεργασία τους ήταν πιο περιορισμένη από ό,τι εκείνη των Akzo και Atofina.

(29) Στην Perorsa, η οποία ήταν η τελευταία εταιρεία που συνεργάστηκε, χορηγείται μείωση 15 %.

Δυνατότητα πληρωμής

(30) Καμία επιχείρηση δεν δήλωσε αδυναμία πληρωμής.

Απόφαση

1) Τα κατωτέρω πρόστιμα επιβάλλονται:

α)	Akzo Nobel Polymer Chemicals BV, Akzo Nobel NV, Akzo Nobel Chemicals International BV, υπέχουσες ευθύνη ατομικά και από κοινού	0 ευρώ
β)	Atofina SA	43,47 εκατ. ευρώ
γ)	Peroxid Chemie GmbH & Co. KG	8,83 εκατ. ευρώ
δ)	Peroxid Chemie GmbH & Co. KG και Degussa UK Holdings Limited, υπέχουσες ευθύνη ατομικά και από κοινού	16,73 εκατ. ευρώ
ε)	AC Treuhand AG	1 000 ευρώ
στ)	Peroxidos Organicos SA	0,50 εκατ. ευρώ.

2) Οι επιχειρήσεις ή/και ενώσεις επιχειρήσεων του ανωτέρω πίνακα θέτουν αμέσως τέλος στις παραβάσεις, εφόσον δεν το έχουν ήδη πράξει. Απέχουν από την επανάληψη οποιασδήποτε πράξης ή συμπεριφοράς παρόμοιας με την παράβαση που διαπιστώθηκε σε αυτή την περίπτωση και από οποιαδήποτε πράξη ή συμπεριφορά που θα έχει ίδιο ή συναφές αντικείμενο ή αποτέλεσμα.